

OÜ Järva Autokool

B- kategoria mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekava

Juhi ettevalmistamise eesmärgid

Juhi ettevalmistamise eesmärgiks on luua võimalused, andmaks õpilasele teadmised, oskused ja hoiakud liikluses käitumiseks vastavalt B-kategoria mootorsõiduki juhile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele.

Juhi ettevalmistamise eesmärgiks on luua eeldused:

- 1) vastutustundliku juhi liikluskäitumise kujunemiseks;
- 2) juhi ohutu, iseseisva, teisi liiklejaid arvestava ja keskkonda säästva käitumise kujunemisele.

Nõuded B-kategoria mootorsõiduki juhi õpingute alustamiseks

Koolituskursusele võetakse õppima B-kategoria mootorsõiduki juhtimisõigust taotlev isik, kes on õppetöö alustamise ajaks vähemalt 15,5-aastane.

Koolituskursusele vastuvõtmiseks peab isik omama taotletava kategoria mootorsõiduki juhtimist lubava märkega kehtivat tervisetõendit.

B-kategoria mootorsõiduki juhi juhtimisõiguse saamiseks tuleb juhi esmaõppe algastme käigus läbida pimedaja koolitus. Juhi esmaõppe algastme pimedaja koolitus koosneb ühest teooriatunnist ja ühest sõidutunnist.

B-kategoria mootorsõiduki juhi juhtimisõiguse saamiseks tuleb juhi esmaõppe algastme käigus läbida libedasõidu koolitus. Libedasõidu koolitus koosneb kahest teooriatunnist ja ühest sõidutunnist.

Juhi esmaõppe algastme koolituskursuse käigus peab õpilane läbima esmaabikoolituse.

Liiklusteooriaõppe auditoorse õppevormi ühe õppetunni kestus on 45 minutit ja õppesõidutunni kestus on 45 minutit.

Õppemeetodid: loeng audiovisuaalsete õppevahendite kasutamisega, vestlus, arutelu, analüüsid, iseseisev töö õppematerjalidega.

Teooria- ja sõiduõppe koolitus lõppevad eksamitega.

Teooriaõpe lõpeb valikvastustega testiga, kus on 60 küsimust. Positiivse hinnangu saamiseks peab olema õigeid vastuseid vähemalt 56.

Sõiduõppe koolitus lõpeb sõidueksamiga, kus positiivse hinnangu saamiseks, peab õpilane oskama käsitseda ja juhtida sõidukit liikluses täiesti ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt. Siia kuulub kohanduv, kindel ja ohutu juhtimisstiil, tee- ja ilmastikuolude arvestamine, muu liikluse arvestamine, teiste (eriti ohuolukorras) liiklejatega arvestamine ning ettenägelikkus. Sõiduõpetaja peab ennast tundma täiesti turvaliselt kogu sõidueksami ajal.

Õpilane peab positiivselt sooritama eksamil harjutused: piiratud alal tagasipööramine, tagurdamine otsesuunas, parkimine manöövriga ning parkimine rööpselt.

Juhi ettevalmistamise koolituskursuse lõpetamise eelduseks on:

- sõiduõppe koolituse läbimine 100% ulatuses ja teooriaõppe vähemalt 80% ulatuses;
- teooria- ja sõidueksami sooritamine positiivselt;
- õppekavas sätestatud õpiväljundite omandamine.

Juhi esmaõppe algastme läbimist tõendab koolituskursuse tunnistus ning koolitaja elektrooniliselt esitatud koolituskursuse tunnistuse andmed liiklusregistris.

Juhi esmaõppe algastme pimedaja koolituse läbimise kohta teeb koolitaja asjakohase sissekande koolituskursuse tunnistusele.

Õppetöö kestab vähemalt 6 nädalat.

Iseseisev töö: töölehed, mis hõlmavad liiklusmärke, teekattemärgiseid ja ristmikke.

Kohustusliku kirjanduse loetelu: www.riigiteataja.ee („Liiklusseadus“, „Liiklusmärkide ja teemärgiste tähendused ning nõuded fooridele“).

Tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks

Õppekava läbimisel on õpilasel vajalik teha hulgaliselt iseseisvat tööd. Vajalik on lugeda õppejõu poolt koostatud õppematerjale, sõiduauto kasutusjuhendit, Liiklusseadust, Liikluskindlustuse seadust ja teisi liiklusalaseid õigusakte. Vajalik on otsida informatsiooni veebilehekülgedelt. Koostada individuaalseid kavasisid ja plaane. Auditorsetes- ja õppesõidutundides kasutavad õppejõud erinevaid õppemeetodeid: visualiseerimine, aktiveeriv loeng, rühmatöö, arutelude tekitamine ja suunamine, oma kogemuse jagamine, probleemülesannete lahendamine ja arengutreening.

Hindamismeetodid ja – kriteeriumid

Iga küsimustik sisaldab kuuskümmend avatud küsimust. Küsimustele vastamine toimub autokooli õppeklassis, abimaterjali kasutamata. Õpiväljundite saavutamist sõiduõppes kontrollib sõiduõpetaja iga teema lõpus, õpilasele antud sõiduülesande tulemuste põhjal. Õpetaja ja õpilane analüüsivad ülesande täitmise tulemuslikkust ja koos jõutakse ühise otsuseni õpiväljundite saavutamise kohta. Õppekava läbimisel sooritab õpilane liiklusteooria ja sõidueksami. Liiklusteooriaeksam koosneb kuuekümmnest valikvastustega küsimusest, millest õigesti peab olema vastatud viiekümme kuuetele. Sõidueksam on sooritatud positiivsele tulemusele, kui õpilane on omandanud õppekavas ette nähtud oskused ja käitumise, ning on suuteline sõidukit juhtima iseseisvalt, ohutult ja keskkonda säästvalt. Kasutatakse mitmeeristavat hindamist, kus tulemuseks märgitakse sooritatud või mittesooritatud.

B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava

Esmaõppe algaste			
Teoriaõpe		Sõiduõpe	
T 1	Õppe-tunde	S 1	Sõidu-tunde
T-1 Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest.	1	S-1 Juhi tööasend ja turvavarustus.	1
T-2 Iseseisvaks õppimiseks	1	S-2/1 Sõiduki käsitlemine	1
T-3 Liiklus kui süsteem.	2	S-2/2 Esmased sõiduvõtted	1
T-4 Ohutu liiklemise põhimõtted.	2	S-2/3 Sõiduharjutused	1
T-5 Teiste liiklejatega arvestamine.	2		
T-6 Sõiduki turvalisus.	1		
T-7 Inimene sõidukijuhina.	1(10)		
T 2		S 2	
T-1 Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht + vk	2	S-3 Sõiduki juhtimine vähese liiklusega	4
T-2 Sõidujärjekord sõites.	2	S-4 Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides.	10
T-3 Sõidu eripära, asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis.	2		
T-4 Sõiduki peatumine ja sõidu lõpetamine.	2		
T-5 Käitumine liiklusõnnetuse korral.	2(10)		
T 3		S 3	
T-1 Möödaskõit, möödumine ja ümberpõige.	2	S-5 Möödaskõit, möödumine ja ümberpõige.	2
T-2 Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil.	1	S-6 Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal.	2
T-3 Keskkonda säästev auto kasutamine.	1	S-7/1 Keskkonda säästev sõiduki juhtimine	4
T-4 Sõiduki juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes.	2	S-7/2 Keskkonda säästev sõiduki juhtimine maanteel (individuaalne)	2
T-5 Peatamisteedkonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide	2	S-8 Algastme libedasõiduharjutuste sooritamine	1
T-6 Pimedal ajal sõiduki juhtimine	1	S-9 Pimedal ajal sõiduki juhtimine	1
JAK KE	1	JAK KE	1
Kokku esmaõppe algastes	30	Kokku esmaõppe algastes	31

Esmaõppe algaste liiklusteooria- ja sõidueksam Maanteeametis			
Esmase juhiloa saamine			
Lõppastme koolitus			
Teooriaõpe		Sõiduõpe	
LA-1 Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis.	2	LS-1 Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine.	1
LA-2 Käitumine libedates teeoludes	1	Libedasõidu riskivältimise harjutused õppeväljakul.	1
Libedasõidu riskivältimise praktikum.	1		
Kokku lõppastme koolituses	4	Kokku lõppastme koolituses	2

1. ESMAÕPPE ALGASTME ÕPIVÄLJUNDID

1.1. Teooriaõpe

1.1.1. Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest

Pärast koolitust õpilane:

1.1.1.1. teab juhiloa saamise tingimusi ja korda;

1.1.1.2. teab õppetöö korraldust;

1.1.1.3. teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente;

1.1.1.4. on omaks võtnud juhi ettevalmistamise määruses seatud juhi koolituse eesmärgid.

1.1.2. Iseseisvaks õppimiseks juhendamine

Pärast koolitust õpilane:

1.1.2.1. on valmis vastutama oma õppimise eest;

1.1.2.2. on koostanud individuaalse õppeplaani;

1.1.2.3. teab, kuidas koolitaja iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab.

1.1.3. Liiklus kui süsteem

Pärast koolitust õpilane:

1.1.3.1. teab liiklussüsteemi erinevate osadega seotud terminoloogiat;

1.1.3.2. teab liikluskorraldusega seotud põhimõtteid;

1.1.3.3. mõistab liiklust kui süsteemi ja enda rolli selle süsteemi osana;

1.1.3.4. teab liikluse positiivset ja negatiivset mõju inimese elule ja tervisele.

1.1.4. Ohutu liiklemise põhimõtted

Pärast koolitust õpilane:

1.1.4.1. mõistab, et peamised ohutu liiklemise põhimõtted on õigete tähelepanekute tegemine, oludele vastava sõidukiiruse valik, õigeaegsed ja piisavad märguanded, ohutu piki- ja külgvahe hoidmine, liiklusreeglitest kinnipidamine ja teiste liiklejatega arvestamine;

1.1.4.2. teab piki- ja külgvahe ning sõidukiiruse valikuga seotud reegleid;

1.1.4.3. teab märguandeid ja nende kasutamise seotud reegleid;

1.1.4.4. on välja töötanud isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted.

1.1.5. Teiste liiklejatega arvestamine

Pärast koolitust õpilane:

1.1.5.1. teab, et liikluses osaleb erinevaid liiklejarühmi;

1.1.5.2. teab erinevate liiklejarühmade käitumise eripärasid;

1.1.5.3. teab erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega (nt vähekaitstud liiklejate, suurte sõidukite, eritalituse sõidukite jt) seotud ohtu suurendavaid tegureid;

1.1.5.4. omab valmidust liikluses ohutuse tagamiseks arvestama eripäradega, mis on seotud erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega;

1.1.5.5. mõistab teiste liiklejatega ja sõitjatega arvestamise tähtsust;

1.1.5.6. on motiveeritud arvestama teiste liiklejate ja sõitjatega, eelkõige vähekaitstud liiklejatega, ja tagama oma käitumisega nende ohutuse.

1.1.6. Sõiduki turvalisus

Pärast koolitust õpilane:

1.1.6.1. mõistab sõiduki kasutaja juhendiga tutvumise olulisust;

1.1.6.2. teab peamisi tänapäeva sõidukites kasutuses olevaid aktiivse ja passiivse turvalisuse

elemente ja nende tööpõhimõtet (turvavöö kinnitamine ja istumisasendi reguleerimine, kaassõitja turvavarustuse kinnitamine, pagasi õige paigutus ja kinnitamine);

1.1.6.3. teab turvavarustuse vale kasutamise või mittekasutamise seotud ohte ja on motiveeritud turvavarustust kasutama;

1.1.6.4. teab sõitjate- ja veoseveo ja turvavarustuse kasutamise nõudeid;

1.1.6.5. teab sõidukist väljumisel ja sellesse sisenemisel vajalikke ettevaatusabinõusid;

1.1.6.6. teab kasutatavale mootorsõidukile kehtivaid tehnoseisundi nõudeid;

1.1.6.7. teab keskkonnaga seonduvaid nõudeid sõiduki kasutamisel;

1.1.6.8. teab sõiduki lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja sõiduki juhitavusele.

1.1.7. Inimene sõidukijuhina

Pärast koolitust õpilane:

1.1.7.1. teab inimeste erineva liikluskäitumise põhjuseid;

1.1.7.2. teab, kuidas sõidu motiivid, sõiduteekonna ja aja planeerimine, sotsiaalne surve, juhi seisund ja teadlikkus enda juhtimisvõimest (sealhulgas liigne enesekindlus, oma võimekuse tõestamise soov) mõjutavad juhi käitumist;

1.1.7.3. teab enda isiksuseomadustest, hoiakutest ja elustiilist tulenevaid võimalikke riske liikluskäitumisele;

1.1.7.4. on enda jaoks välja töötanud strateegiad isiksusega ja tervisliku seisundiga seotud liikluskäitumist mõjutavatest asjaoludest tulenevate kahjulike mõjude vältimiseks;

1.1.7.5. on motiveeritud väärtustama ohutust ja keskkonna säästlikkust, elu üldistes eesmärkides ja käitumises;

1.1.7.6. teab kõrvaliste tegevuste mõju juhile ning sellest tulenevaid ohte.

1.1.8. Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites

Pärast koolitust õpilane:

1.1.8.1. teab, kuidas sõitu ohutult alustada;

1.1.8.2. teab tee erinevaid osi ja nende otstarvet;

1.1.8.3. teab sõiduki asukoha valikuga seotud reegleid;

1.1.8.4. teab, kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil;

1.1.8.5. on motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima.

1.1.9. Sõidujärjekord sõites

Pärast koolitust õpilane:

1.1.9.1. oskab rakendada probleemülesannete lahendamisel teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnevate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõidujärjekorra määramisega seotud liiklusreegleid;

1.1.9.2. omab ülevaadet teede lõikumisalade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest;

1.1.9.3. on motiveeritud teede lõikumisalade ja teega külgnevate alade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud võimalikke ohte vältima.

1.1.10. Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis

Pärast koolitust õpilane:

1.1.10.1. teab asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud reegleid;

1.1.10.2. teab sõiduki juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes sõiduki juhtimisega asulas;

1.1.10.3. omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest;

1.1.10.4. on motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel sõidukit juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgvahet.

1.1.11. Sõiduki peatumine ja sõidu lõpetamine

Pärast koolitust õpilane:

1.1.11.1. teab ja oskab probleemülesandeid lahendades kasutada parkimise ja peatumisega ning hädapeatamisega seotud liiklusreegleid;

1.1.11.2. teab, kuidas parklas ja parkimismajas ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt käituda;

1.1.11.3. on motiveeritud peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reegleid järgima;

1.1.11.4. teab, kuidas väljaspool asulat peatuda ja parkida.

1.1.12. Käitumine liiklusõnnetuse korral

Pärast koolitust õpilane:

1.1.12.1. teab, kuidas liiklusõnnetuse korral õigesti käituda;

1.1.12.2. teab liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi.

1.1.13. Möödasaõit, möödumine ja ümberpõige

Pärast koolitust õpilane:

1.1.13.1. teab ohutuks möödasaõiduks vajalikke eeldusi;

1.1.13.2. teab, kuidas ohutult mööda sõita, mööduda ja ümber põigata;

1.1.13.3. teab, kuidas käituda möödasaõidetava rollis;

1.1.13.4. on motiveeritud kaaluma möödasaõidu vajadust ohutuse tagamise eesmärgil.

1.1.14. Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil

Pärast koolitust õpilane:

1.1.14.1. teab, milliseid ettevalmistusi tuleks enne pikemat või lühemat sõitu teha;

1.1.14.2. mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust;

1.1.14.3. on motiveeritud sõiduga seonduvat planeerima;

1.1.14.4. teab, et sõitu kavandades tuleb hinnata ja arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina (nt elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, väsimus, halb nägemine jms).

1.1.15. Keskkonda säästev sõiduki kasutamine

Pärast koolitust õpilane:

1.1.15.1. teab, kuidas sõiduki kasutamine keskkonnale mõjub ja kuidas seda kahjulikku mõju saab vähendada;

1.1.15.2. oskab leida sõiduki kasutaja juhendist teavet keskkonna säästmise kohta;

1.1.15.3. teab, kuidas jälgida kütusekulu;

1.1.15.4. on motiveeritud sõidukit kasutades keskkonda säästma;

1.1.15.5. mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis.

1.1.16. Sõiduki juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes

Pärast koolitust õpilane:

1.1.16.1. teab sõidukile mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid oma sõidus arvestada;

1.1.16.2. teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõiduki juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte on oma käitumisega võimalik vältida.

1.1.17. Peatamistekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine

Pärast koolitust õpilane:

1.1.17.1. teab, kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada;

1.1.17.2. mõistab, et väiksemgi sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõidukit peatada;

1.1.17.3. mõistab erinevate tee- ilmastikuolude iseärasusi ning nende mõju sõiduki juhitavusele;

1.1.17.4. omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgahega.

1.1.18. Pimedal ajal sõiduki juhtimine

Pärast koolitust õpilane:

1.1.18.1. teab, kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites, peatudes ja parkides ning hädapeatuse korral;

1.1.18.2. mõistab, et pimedal ajal on nähtavus palju halvem kui valgel ajal vaatamata tuledel õigele kasutamisele, ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega;

1.1.18.3 omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgahega;

1.1.18.4. saab aru pimedal ajal esinevatest, eriti kergliiklust puudutavatest ohtudest.

1.2. Sõiduõpe

1.2.1. Juhi tööasend ja turvavarustus

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.1.1. oskab teostada sõiduki sõidueelset kontrolli, näiteks kasutades sõiduki käsiraamatut;
- 1.2.1.2. oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks;
- 1.2.1.3. oskab kasutada sõiduki turvavarustust ja aidata kaassõitjatel turvavarustust kinnitada, samuti selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust;
- 1.2.1.4. oskab kasutada sõidukile paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid;
- 1.2.1.5. teab juhi valest tööasendist ja turvavarustuse valest kasutamisest tulenevaid ohte;
- 1.2.1.6. on motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjatel.

1.2.2. Sõiduki käsitsemine

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.2.1. oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teel;
- 1.2.2.2. teab sõiduki vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale;
- 1.2.2.3. omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki käsitlemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- 1.2.2.4. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki käsitlemisega, ning oskab oma käitumises nendega arvestada;
- 1.2.2.5. on motiveeritud sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt käsitsema.

1.2.3. Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teel

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.3.1. oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides;
- 1.2.3.2. omab vajalikke oskusi vähese liiklusega teel liiklemiseks;
- 1.2.3.3. oskab peatuda ja parkida teel;
- 1.2.3.4. teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida;
- 1.2.3.5. mõistab, et juhil kui suurema ohuallika valdajal tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest;
- 1.2.3.6. omab realistlikku arusaama isiklikest, vähese liiklusega teel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- 1.2.3.7. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega vähese liiklusega teel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.

1.2.4. Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.4.1. oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt;
- 1.2.4.2. omab teel sõitmisel erinevates liiklussituatsioonides toimetulekuks vajalikke oskusi;
- 1.2.4.3. teab erineva liiklusega teedel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida;
- 1.2.4.4. mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest;
- 1.2.4.5. omab realistlikku arusaama isiklikest, erineva liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- 1.2.4.6. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega erineva liiklusega teedel ning oskab oma käitumises nendega arvestada;
- 1.2.4.7. on võimeline kohanema liikluses toimuvate muutustega;
- 1.2.4.8. on võimeline hindama olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt;
- 1.2.4.9. on võimeline liiklusoludega arvestades sõidukit juhtima antud teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega.

1.2.5. Möödasõit, möödumine ja überpõige

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.5.1. oskab hinnata ohutuks möödasõiduks ja überpõikeks vajalike eelduste olemasolu;
- 1.2.5.2. mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver;

- 1.2.5.3. oskab ohutult mööda sõita ja ümber põigata nii päri- kui ka vastassuunavööndi kaudu;
  - 1.2.5.4. oskab käituda möödasõidetava rollis;
  - 1.2.5.5. oskab peatuda ja parkida väljaspool asulat;
  - 1.2.5.6. omab realistlikku arusaama isiklikest, möödasõidu, möödumise, ümberpõike, peatumise ja parkimisega väljaspool asulat seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
- 1.2.6. Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.6.1. oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu planeerida ja koostatud plaani järgi sõita;
- 1.2.6.2. mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust;
- 1.2.6.3. on motiveeritud sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima;
- 1.2.6.4. sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine.

1.2.7. Keskkonda säästev sõiduki juhtimine

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.7.1. oskab juhtida sõidukit keskkonda säästvalt;
- 1.2.7.2. mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis, milles ei ole midagi keerulist;
- 1.2.7.3. on motiveeritud juhtima sõidukit keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt;
- 1.2.7.4. omab realistlikku arusaama isiklikest, säästliku sõiduviisiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- 1.2.7.5. on teinud plaani, mida harjutada esmase juhiloa omamise ajal, süvendamaks oskusi sõita keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.

1.2.8. Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.8.1. oskab sooritada äkkpidurduse;
- 1.2.8.2. mõistab, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõidukit peatada;
- 1.2.8.3. omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- 1.2.8.4. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki peatamisega, ning oskab oma käitumises nendega arvestada;
- 1.2.8.5. omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning ohutu piki- ja külgsuuna vahel.

1.2.9. Pimedal sõiduki juhtimine

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.9.1. oskab tulede õige kasutamisega parandada juhi nähtavust ja oma sõiduki teistele paremini märgatavaks teha;
- 1.2.9.2. mõistab oludele vastava sõidukiiruse valiku vajadust;
- 1.2.9.3. teab pimedal sõiduki juhtimisega seotud ohte;
- 1.2.9.4. oskab oma käitumisega vähendada pimedal sõiduki juhtimisega seotud riske;
- 1.2.9.5. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega pimedal ajal, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.

2. LÕPPASTME KOOLITUSE ÕPIVÄLJUNDID

2.1. Teooriaõpe

2.1.1. Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis. Käitumine libedates teeludes

Pärast koolitust õpilane:

- 2.1.1.1. teab ohte suurendavaid tegureid liikluses;
- 2.1.1.2. mõistab säästliku, ohutu ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi eeliseid;
- 2.1.1.3. teab, millest sõltub tee ja ratta vaheline haardumine;
- 2.1.1.4. tajub ja teab enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavaid nõrku külgi ning oskab oma käitumises nendega arvestada;
- 2.1.1.5. on motiveeritud sõitma säästlikult, ohutult ja teiste liiklejatega arvestavalt.

2.1.2. Libedasõidu riskivältimise praktikum

Pärast koolitust õpilane:

2.1.2.1. teab, kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada;

2.1.2.2. mõistab, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõiduk peatada;

2.1.2.3. mõistab, et libedal teel on pidurdusteed palju pikem kui kuival asfaldil;

2.1.2.4. mõistab, et sõltuvalt ilmaoludest ja teekatete erinevusest on pidurdusteed pikus erinev;

2.1.2.5. omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgahega.

2.2 Sõiduõpe

2.2.1. Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine

Pärast koolitust õpilane:

2.2.1.1. omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumustest;

2.2.1.2. on motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.

2.2.2. Libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamine

Pärast koolitust õpilane:

2.2.2.1. omab realistlikku arusaama isiklikest, äkkolukorras toimetulekuks vajalikest oskustest ja võimalustest;

2.2.2.2. oskab äkkpidurdamist;

2.2.2.3. oskab kasutada takistusest ümberpõikamiseks vajalikke tehnikaid;

2.2.2.4. oskab valida vastavalt tee olukorrale ja -trajektoorige erinevaid pidurdamistehnikaid ja

2.2.2.5. mõistab, et juhi võimalused äkkolukorras midagi ohutuse taastamiseks ette võtta on piiratud;

2.2.2.6. on motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt. mõistab sõiduki juhitavust pidurdusprotsessi vältel;

1. ESMAÕPPE ALGASTE AINEKAARDID

1.1. Teoriaõpe

T 1.1.	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppesse
Maht	Vähemalt kaks kohustuslikku tundi, millest üks on auditoorne.
Aine läbimise eeltingimused	Pole.
Aine lühikirjeldus	Antakse ülevaade juhiloa saamise tingimustest ja korrast, juhikoolituse eesmärkidest ja koolitajaõppekavast, õppetöö korraldusest ja õppetööd reguleerivatest dokumentidest. Seatakse koolitusele ühised eesmärgid.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused ülevaate saamiseks juhiloa saamise tingimustest ja korrast, õppetöö korraldusest, sisust ja mahust. Lua eeldused olukorrale, kus juhi ettevalmistamise määrukses seatud juhi koolituse eesmärgid ja õpilase juhilubade saamisega ning juhi koolitusega seotud eesmärgid langeksid võimalikult palju kokku.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: teab juhiloa saamise tingimusi ja korda; teab õppetöö korraldust; teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente; on omaks võtnud juhi ettevalmistamise määrukses seatud juhi koolituse eesmärgid.
Iseseisva töö sisu	Töö kohustusliku kirjandusega

Kohustuslik kirjandus	OÜ Järva Autokooli B-kategooria mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekava.
T 1.2.	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine

Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppesse
Maht	Vähemalt kaks kohustuslikku tundi, millest üks on auditoorne tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitakse pärast tundi "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Lisaks kohustuslikele teooriatundidele ja sõidutundidele on kursuse raames palju iseseisvat tööd. Aine raames täpsustatakse iseseisva töö sisu ja mahtu. Aidatakse õpilasel koostada individuaalne õppeplaani – õppetöö ajaline jaotus, iseseisv töö, õppimine juhendajaga jms. Rõhutatakse õpilase aktiivset rolli õppetöös ja vajadust võtta vastutus oma õppimise eest.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused vastutuse võtmiseks oma õppimise eest ja aidata õpilasel koostada individuaalne õppeplaani.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • On valmis vastutama oma õppimise eest; • On koostanud individuaalse õppeplaani; • Teab kuidas autokool iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab.
Iseseisva töö sisu	Õpilane koostab individuaalse õppeplaani.
Kohustuslik kirjandus	OÜ Järva Autokool'i B-kategooria mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekava. Õppejõu poolt koostatud õppematerjal.

T 1.3.	Liiklus kui süsteem
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppesse
Maht	Vähemalt kaheksa tundi millest kaks on auditoorsed.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Liiklus koosneb mitmest osast – tee, liikleja, sõiduk, seadusandlus – moodustades süsteemi. Süsteemi erinevad osad on vastasmõjus – muutused ühes kutsuvad esile ka muutused teistes. Antakse ülevaade olulisemast süsteemi erinevate osade kohta – terminind, liiklusalane seadusandlus, sõiduk, liikluskorraldusvahendid jms.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused mõistmaks liiklust kui süsteemi.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab liiklussüsteemi erinevate osadega seotud terminoloogiat; • teab liikluskorraldusega seotud põhimõtteid; • mõistab liiklust kui süsteemi ja enda rolli selle süsteemi osana; • teab liikluse positiivset ja negatiivset mõju inimese elule ja tervisele.
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga ja Liiklusseadusega
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjal. Liiklusseadus. Liiklusmärgid, püstmärgised ja teekattemärgised.

T 1.4.	Ohutu liiklemise põhimõtted
--------	------------------------------------

Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppesse
Maht	Vähemalt kuus tundi, millest kaks on auditoorsed
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained ” Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest” ja ” Iseseisvaks õppimiseks juhendamine”.
Aine lühikirjeldus	Võimalikke ettetulevaid liiklusolukordi on väga palju ja neid üksikshaaval selgeks õppida ei ole võimalik. Aine raames analüüsitakse tüüpilisemaid liiklusolukordi ja arutletakse, millised on juhi võimalused tagada ohutus nendes olukordades. Sõnastatakse ühiselt ohutu liiklemise põhimõtted. Omandatakse piki- ja külgsuuna ning sõidukiiruse valikuga ja märguannete kasutamisega seotud reeglid.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused isiklike ohutu liiklemise põhimõtete väljatöötamiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • mõistab, et peamised ohutu liiklemise põhimõtted on õigete tähelepanekute tegemine, oludele vastava sõidukiiruse valik, õigeaegsed ja piisavad märguanded, ohutu piki- ja külgsuuna hoidmine, liiklusreeglitest kinnipidamine ja teiste liiklejatega arvestamine; • teab piki- ja külgsuuna ning sõidukiiruse valikuga seotud reegleid; • teab märguandeid ja nende kasutamisega seotud reegleid; • on välja töötanud isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted.
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga ja Liiklusedusega
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjal, Liiklsseadus.

T 1.5.	Teiste liiklejatega arvestamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppesse
Maht	Vähemalt neli tundi, millest üks on auditoorne.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained ” Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest” ja ” Iseseisvaks õppimiseks juhendamine”.
Aine lühikirjeldus	Liiklejate käitumises on vanusest, kogemusest, kasutatavast sõidukist jms tulenevaid erisusi. Neid erisusi teades oskab juht teiste liiklejatega paremini arvestada. Ühe liikleja poolt tehtud viga ei vii vältimatult õnnetuseni kui teine pool teab mida ette võtta õnnetuse ärahoidmiseks. Arutletakse selle üle, milliseid liiklejate rühmi on, millised on nende käitumise eripärad ja kuidas iga liikleja saab neid eripärasid teades ohutuse tagada.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused teiste liiklejatega arevestava käitumise kujunemiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab, et liikluses osaleb erinevaid liiklejate rühmi; • teab erinevate liiklejate rühmade käitumise eripärasid; • teab erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega (nt vähem

	<p>kaitstud liiklejate, suurte sõidukite, eritalituse sõidukite jt) seotud ohtu suurendavaid tegureid;</p> <ul style="list-style-type: none"> • omab valmidust liikluses ohutuse tagamiseks arvestama eripäradega, mis on seotud erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega; • mõistab teiste liiklejate ja sõitjate arvestamise tähtsust; • on motiveeritud arvestama teiste liiklejate ja sõitjatega, eelkõige vähem kaitstud liiklejatega ja tagama oma käitumisega nende ohutuse.
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga ja Liiklusseadusega.
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjal, Liiklusseadus.

T 1.6.	Sõiduki turvalisus
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppesse
Maht	Vähemalt neli tundi millest üks on auditoorne.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained ” Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest” ja ” Iseseisvaks õppimiseks juhendamine”. Turvahalli külastus võib toimuda esmaõppe algaste jooksul.
Aine lühikirjeldus	Autotööstus areneb väga kiiresti. Sõidukite tootjad pööravad järjest suuremat rõhku sõidukite turvalisusele. Tehnikasaavutusi saavad juht ja sõitjad enda ohutuse suurendamiseks kasutada teades sõidukis oleva turvavarustuse tööpõhimõtet ning kuidas turvavarustust õigesti kasutada. Kõige parem on turvavarustuse õige kasutamise vajadust selgitada külastades turvahalli.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused turvavarustuse õigeks kasutamiseks vajalike teadmiste ja oskuste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks kasutada turvavarustust.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab auto kasutaja juhendiga tutvumise olulisust; • teab peamisi tänapäeva sõidukites kasutuses olevaid aktiivse ja passiivse turvalisuse elemente ja nende tööpõhimõtet (turvavöö kinnitamine ja istumisasendi reguleerimine, kaassõitja turvavarustuse kinnitamine, pagasi õige paigutus ja kinnitamine); • teab turvavarustuse vale kasutamisega või mittekasutamisega seotud ohte ja on enam motiveeritud turvavarustust kasutama; • teab nõudeid sõitjate ja veoste veole ja turvavarustuse kasutamisele; • teab sõidukist väljumisel ja sellesse sisenemisel vajalikke ettevaatusabinõusid; • teab nõudeid kasutatava mootorsõiduki tehnoseisundile; • teab keskkonnaga seonduvaid nõudeid sõiduki kasutamisel; • teab kasutatava sõiduki lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja sõiduki juhitavusele.
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga, Liiklusseadusega ja sõiduauto kasutusjuhendiga
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjal ja Liikluseadus

T 1.7.	Inimene sõidukijuhina
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppesse
Maht	Vähemalt kuus tundi millest kaks on auditoorsed.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained ” Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest” ja ” Iseseisvaks õppimiseks juhendamine”.
Aine lühikirjeldus	Inimestena oleme erinevad. Erinevused võivad olla tingitud kaasasündinud teguritest (sugu, isiksuse omadused, impulsiivsus, kognitiivsed funktsioonid), elu jooksul välja kujunevatest teguritest (vanus, kogemused, hoiakud, väärtused, motiivid, iseloom jms) ning kiiresti muutuvatest asjaoludest (väsimus, tervislik seisund, emotsioonid, joove jms). Arutletakse selle üle, kuidas nendest teguritest tulenevat negatiivsed mõju juhi käitumisele saab vältida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused mõistmaks erineva liikluskäitumise põhjuseid, saada teadlikuks enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavatest tugevatest ja nõrkadest külgedest. Luua eeldused strateegiate väljatöötamiseks neid kahjulikke mõjusid vähendada.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ● teab inimeste erineva liikluskäitumise põhjuseid; ● teab kuidas sõidu motiivid, sõiduteekonna ja aja planeerimine, sotsiaalne surve, juhi seisund ja teadlikus enda juhtimisvõimest (sealhulgas liigne enesekindlus, oma võimekuse tõestamise soov) mõjutavad juhi käitumist; ● teab enda isiksuseomadustest, hoiakutest ja elustiilist tulenevaid võimalikke riske liikluskäitumisele; ● on enda jaoks välja töötanud strateegiad isiksusega ja tervisliku seisundiga seotud liikluskäitumist mõjutavatest asjaoludest tulenevate kahjulike mõjude vältimiseks; ● on rohkem motiveeritud väärtustama ohutust ja keskkonna säästlikkust, elu üldistes eesmärkides ja käitumises.
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt koostatud õppmaterjaliga. Õpilane töötab välja enda jaoks strateegia, isiksusega ja tervisliku seisundiga seotud liikluskäitumist mõjutavatest asjaoludest tulenevate kahjulike mõjude vältimiseks.
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjal

T 2.1.	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppesse
Maht	Vähemalt kuus tundi, millest kaks on auditoorsed.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe eelnevad tunnid.
Aine lühikirjeldus	Üheks ohutu liiklemise eelduseks on valida teel otse sõites ja manöövri sooritamisel õige asukoht. Omandatakse sõidu alustamise ja sõiduki asukoha valikuga seonduvad reeglid. Arutletakse, kuidas tagada sõidu alustamisel ohutus, milliseid ettevalmistusi tuleb sõiduks teha, millised on tee erinevad osad ja nende otstarbed; mille järgi ära tunda eraldi rada ühissõidukile, kergliiklejatele jms; kui sõiduradasid on mitu, siis milline rada valida; kuidas saab juht õige paiknemisega teel riske vältida.

	Analüüsitakse sõiduki asukohaga sõites seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused sõitmisel õige asukoha valikuks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks sõidu planeerimisega riske vältida ning keskkonda säästa.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab kuidas sõitu ohutult alustada; • teab tee erinevaid osi ja nende otstarvet; • teab sõiduki asukoha valikuga seotud reegleid; • teab kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil; • on rohkem motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima.
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga ja Liiklusseadusega
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjal. Liiklusseadus. Liiklustestide töövihik

T 2.2.	Sõidujärjekord sõites
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppesse
Maht	Vähemalt kuus tundi, millest kaks on auditoorsed.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe eelnevad tunnid.
Aine lühikirjeldus	Üheks ohutu liiklemise eelduseks on õige sõidujärjekorra määramine teede lõikumisalade ja teega külgnevate alade ületamisel. Omandatakse teede ristumis- ja lõikumisaladel ning raudteeülesõidukohtadel ja õuelade, parklate, jalgrattateede, teega külgnevate alade, raudtee, trammitee jms ületamisel sõidujärjekorra määramisega seotud reeglid. Analüüsitakse teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnevate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõiduga seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused ristmike ja teega külgnevate alade ületamisel õige sõidujärjekorra määramiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks ristmikel sõites võimalikke ohte vältida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab rakendada probleemülesannete lahendamisel teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnevate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõidujärjekorra määramisega seotud liiklusreegleid; • omab ülevaadet teede lõikumisalade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; • on rohkem motiveeritud teede lõikumisalade ja teega külgnevate alade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud võimalikke ohte vältima.
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga, Liiklusseadusega. Liiklustestide lahendamine
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjal. Liiklusseadus. Liiklustestide töövihik

T 2.3.	Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppesse.
Maht	Vähemalt viis kohustuslikku tundi, millest kaks on auditoorsed .
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe eelnevad tunnid.
Aine lühikirjeldus	Omandatakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seonduvad reeglid. Asulavälisel teel ja kiirteel sõiduki juhtimine erineb asulas sõidust peamiselt sõidukiiruse poolest. Suurema sõidukiirusega kaasneb oht õnnetuse korral rohkem vigade saada; midagi olulist võib tähele panemata jääda; kui ohtu märgatakse, siis on vähem aega õige otsuse vastuvõtmiseks ja tegutsemiseks. Lubatud sõidukiirust ületatakse siin ka rohkem - sõit tundub ohutum, sõidukiiruse hüpnos jms. Kuid ka väljaspool asulat ja kiirteel saab ohutult sõita – valides oludele vastava sõidukiiruse ja hoides enda ümber tegutsemiseks piisavalt ruumi. Analüüsitakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas oleks saanud neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimiseks ja ohtude vältimiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Luua eeldused motivatsiooni suurenemiseks järgida ka asulavälisel teel ja kiirteel sõites sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoida ohutut piki- ja külgvahet.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud reegleid; • teab sõiduki juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes sõiduki juhtimisega asulas; • omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; • on rohkem motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel sõidukit juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgvahet.
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga, Liiklusseadusega. Liiklustestide lahendamine
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjal. Liiklusseadus. Liiklustestide töövihik

T 2.4.	Sõiduki peatamine ja sõidu lõpetamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppesse
Maht	Vähemalt kuus kohustuslikku tundi, millest kaks on auditoorsed.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe eelnevad tunnid.
Aine lühikirjeldus	Peatumine ja parkimine ning hädapeatamine peavad toimuma selliselt, et muud liiklust ei takistata. Omandatakse peatumise ja parkimise ning hädapeatumisega seotud reeglid. Lahendatakse peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse peatumise ja parkimise ning hädapeatamisega seotud liiklusõnnetuste

	tekke põhjuseid ja kuidas neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused peatumiseks ja parkimiseks ning hädapeatamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motivatsiooni suurendamiseks peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reeglite järgimiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab ja oskab probleemülesandeid lahendades kasutada parkimise ja peatumisega ning hädapeatamisega seotud liiklusreegleid; • teab kuidas parklas ja parkimismajas ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt käituda; • on rohkem motiveeritud peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reegleid järgima. • teab kuidas väljaspool asulat peatuda ja parkida.
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga, Liiklusseadusega. Liiklustestide lahendamine
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjal. Liiklusseadus. Liiklustestide töövihik

T 2.5.	Käitumine liiklusõnnetuse korral
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppesse
Maht	Vähemalt kuus kohustuslikku tundi, millest kaks on auditoorsed.
Aine läbimise eeltingimused	Ei ole
Aine lühikirjeldus	Liiklusõnnetus on riskiolukord, kuhu ükski juht ei taha sattuda. Kui aga Liiklusõnnetus siiski juhtub, eeldab see juhilt kindlate reeglite järgi käitumist. Omandatakse liiklusõnnetuse korral käitumisega seotud reeglid. Lahendatakse liiklusõnnetuse korral käitumisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi ohutuse ja liikluskindlustusseaduse seisukohast.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused liiklusõnnetuse korral õige ja ohutu käitumise jaoks vajalike teadmiste kujunemiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab kuidas liiklusõnnetuse korral õigesti käituda; • teab liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi.
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga, Liiklusseadusega. Liikluskindlustuse seadusega. Liiklustestide lahendamine
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjal. Liiklusseadus. Liikluskindlustuse seadus. Liiklustestide töövihik

T 3.1.	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppesse.
Maht	Vähemalt neli kohustuslikku tundi, millest kaks on auditoorsed.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe eelnevad tunnid.
Aine lühikirjeldus	Omandatakse möödasõidu, möödumisega ning ümberpõikega seotud reeglid. Arutletakse selle üle, milliseid ohte võib möödasõidul ette tulla ja

	kuidas neid ohte vältida. Analüüsitakse möödasõidu, möödumise ja ümberpõikega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motivatsiooni suurendamiseks kaaluda hoolega möödasõiduvajadust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ● teab ohutuks möödasõiduks vajalikke eeldusi; ● teab kuidas ohutult mööda sõita, mööduda ja ümber põigata; ● teab kuidas käituda möödasõidetava rollis; ● on rohkem motiveeritud kaaluma möödasõidu vajadust ohutuse tagamise eesmärgil.
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga, Liiklusseadusega. Liiklustestide lahendamine
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjal. Liiklusseadus. Liiklustestide töövihik

T 3.2.	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppesse.
Maht	Vähemalt kolm kohustuslikku tundi, millest üks on auditoorne.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe eelnevad tunnid.
Aine lühikirjeldus	Sõitu planeerides on võimalik teekonnaga seotud ohte vältida – marsruudi ja aja valik, sõiduki ettevalmistus sõiduks, vajaminev varustus, vajalikud puhkepausid, juhi seisund jms.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti Planeerides saab mõjutada sõidu ohutust. Luu eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõiduga seonduvat riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ● teab, milliseid ettevalmistusi tuleks enne pikemat või lühemat sõitu teha; ● mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; ● on rohkem motiveeritud sõiduga seonduvat planeerima; teab, et sõitu kavandades tuleb hinnata ja arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina (nt elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine jms).
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga. Info hankimine sõiduteekonna planeerimiseks www.mnt.ee , teede atlasega tutvumine
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjal. Teede atlas, Maanteeameti kodulehekül

T 3.3.	Keskkonda säästev auto kasutamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppesse.
Maht	Vähemalt neli tundi, millest üks on auditoorne.

Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe eelnevad tunnid.
Aine lühikirjeldus	Auto kasutamise kaasnep kahju keskkonnale. Kuidas saab seda kahjulikku mõju vähendada? Sõiduviisi valikuga, sõidu planeerimisega, auto korralise hooldamisega, eelsoojendi kasutamisega, auto valikuga ostes jms. Arutletakse vajadustest lähtuvalt võimaluste üle säästa ja milliseid meetmeid keegi on nõus keskkonna säästmiseks tarvitusele võtma.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused auto säästlikuks kasutamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks autot kasutades keskkonda säästa. Luua eeldused enesehinnanguks – kui motiveeritud keegi on autot keskkonda säästvalt kasutama.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab kuidas auto kasutamine keskkonnale mõjub ja kuidas seda kahjulikku mõju saab vähendada; • oskab leida auto kasutaja juhendist teavet keskkonna säästmise kohta; • teab kuidas jälgida kütuse kulu; • on rohkem motiveeritud autot kasutades keskkonda säästma; • mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis.
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga ja Liiklusseadusega. Auto kasutusjuhendist info hankimine keskkonna säästmiseks.
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjal. Liiklusseadus. Liiklustestide töövihik, auto kasutusjuhend.

T 3.4.	Sõitmine rasketes tee- ja ilmastikuoludes
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppesse.
Maht	Vähemalt viis kohustuslikku tundi, millest üks on auditoorne
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe eelnevad tunnid.
Aine lühikirjeldus	Rasketes tee- ja ilmastikuolud põhjustavad tee ja rattavahelise haardumise või nähtavuse halvenemise. Kuidas sellistes rasketes oludes ohutult sõidukit juhtida? Selleks, et juht saaks sõita ohutult (suudaks säilitada tee ja ratta vahelise haardumise, oskaks valida oludele vastava sõidukiiruse ja õige pikivahe), peab ta arvestama asjaoluga, et sõidukile mõjuvad jõud, mis võivad töötada vastupidiselt juhi soovile. Mõistes sõidukile mõjuvaid jõude ja kuidas juht oma käitumisega saab neid jõudusid muuta, saab sõites neid arvestada. Arutletakse järgmistel teemadel: peatamisteed = reageerimisteed + pidurdusteed; reageerimisaeg, pidurdusteedonna sõltuvus sõidukiirusest, haardumisest ja massist, tsentrifugaaljõud, inerts, kineetiline energia, jääkkiirus, kokkupõrkel vallanduvad jõud jms.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Luua eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmise seotud ohtude mõistmiseks ja teadmiste kujunemiseks kuidas neid ohte vältida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane:

	<ul style="list-style-type: none"> • teab sõidukile mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid oma sõidus arvestada; • teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõiduki juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte on oma käitumisega võimalik vältida.
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga. Liiklustestide lahendamine
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjal. Liiklustestid

1.2. Sõiduõpe

S 1.1.	Juhi tööasend ja turvavarustus
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppesse.
Maht	Vähemalt 31 kohustuslikku sõidutundi. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalses õppekavas.
Kohustuslike sõidutundide arv	1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi kus muud liiklust ei häirita ega ohustata, muuks liikluseks suletud alal, õppesõiduväljakul, turvahallis ja/ või selleks kohandatud simulaatoril. Omandatakse sõiduks valmistumiseks vajalikud oskused – juhi tööasendi reguleerimine, oskus aidata sõitjatel turvavarustus kinnitada, oskus kontrollida sõiduki vastavust tehnonõuetele, oskus aru saada, millal sõiduki kasutamine on ohtlik.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused enne sõidu alustamist enda ja teiste liiklejate ohutuse tagamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Luuakse eeldused motivatsiooni suurendamiseks kasutada turvavarustust ja nõuda turvavarustuse kasutamist sõitjatelt .
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab teostada sõiduki sõidueelset kontrolli, kasutades mh sõiduki käsiraamatut; • oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks; • oskab ise kasutada sõiduki turvavarustust ja aidata kaassõitjatel kinnitada turvavarustust; selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust; • oskab kasutada sõidukile paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid; • teab juhi vales tööasendist ja turvavarustuse vales kasutamisest tulenevaid ohte; • on rohkem motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjatelt.
Iseseisva töö sisu	Määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis

S 1.2.	Sõiduki käsitlemine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppesse.
Maht	Vähemalt 31 kohustuslikku sõidutundi. Vajadusel

	Sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalses õppekavas.
Kohustuslike sõidutundide arv	1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe moodul 1 aine "Juhi tööasend ja turvavarustus".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi liicluseks suletud alal, õppesõiduväljakul ja/või selleks kohandatud simulaatoril. Harjutatakse mootori käivitamist, sõiduki juhtimisseadmete käsitlemist, manööverdämist, märgu andmist, sujuvat liikumist, sõidu lõpetämist, pidurdämist jms. Harjutämist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev sõiduki käsitlemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõidu õpingute alustämiseks vähese liiclusega teel.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused ohutu ja keskkonda säästva sõiduki käsitlemise oskuste kujunemiseks, mis on vajalikud sõiduõppe jätkämiseks vähese liiclusega teedel. Õpilane oskab paigalt võtta, sõidukit sujuvalt ja äkkpidurdämiseiga peatada ning sõidurada vahetada
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab käsitleda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiclusega teedel; • teab sõiduki vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale; • omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki käsitlemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki käsitlemisega ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • on motiveeritud sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt käsitlema.
Iseseisva töö sisu	Määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis

S 2.1.	Sõiduki juhtimine vähese liiclusega teedel
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 2. moodulisse.
Maht	Vähemalt 31 kohustuslikku sõidutundi. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalses õppekavas.
Kohustuslike sõidutundide arv	4 sõidutundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe .
Aine lühikirjeldus	Viimistletakse sõiduki ohutu ja keskkonda säästva käsitlemise vilumust tasemeni, mis on vajalik sõiduõppe jätkämiseks erinevates liiclussituatsioonides. Harjutatakse liicluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt regiooni eripäräle: tähelepanu suunämist liicluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldämist, teiste liiklejatega arvestämist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületämist; sõidujärjekorra reeglite kohaldämist; peatämist ja parkimist, manöövrite sooritämist jms. Juhitakse tähelepanu liicluses osalemiseiga seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.
Aine	Luuakse eeldused liicluses osalemiseks vajalike oskuste kujunemiseks

üldeesmärgid	tasemeni, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Luuakse eeldused valmiduse kujunemiseks võtta juhina vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest. Luuakse eeldused realistlikku arusaama kujunemiseks isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutust oma õppimise eest
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides; • omab vajalikke oskusi liiklemiseks vähese liiklusega teel; • oskab peatuda ja parkida teel; • teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; • mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; • omab realistlikku arusaama isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega vähese liiklusega teedel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.
Iseseisva töö sisu	Määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis

S 2.2.	Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppesse.
Maht	Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalses õppekavas.
Kohustuslike sõidutundide arv	10 sõidutundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõpe "Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi keerulisema ja tihedama liiklusega teedel. Viimistletakse sõiduki ohutu ja keskkonda säästva käsitsemise vilumust tasemeni, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks 3. moodulis. Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt Eestimaa regiooni eripärale: tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületamist; sõidujärjekorra reeglite kohaldamist; peatumist ja parkimist, manöövrите sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemise seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.
Aine üldesmärgid	Luuakse eeldused liikluses osalemiseks vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks 3. moodulis. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutust oma õppimise eest. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks erinevates liiklussituatsioonides osalemise seotud tugevatest ja nõrkadest

	külgedest.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks 3. moodulis; • omab erinevates liiklussituatsioonides toimetulekuks vajalikke oskusi teel; • teab erineva liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; • mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; • omab realistlikku arusaama isiklikest, erineva liiklusega teel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega erineva liiklusega teedel ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • kohanema liikluses toimuvate muutustega; • on võimeline hindama võimaliku liiklusohtliku olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt; • on võimeline liiklusoludega arvestades sõidukit juhtima antud teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega.
Iseseisva töö sisu	Määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis

S 3.1.	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppesse.
Maht	Vähemalt 4 kohustuslikku sõidutundi. Kohustuslike sõidutundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalses õppekavas.
Kohustuslike sõidutundide arv	2 sõidutundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõpe õppekava alusel.
Aine lühikirjeldus	Aine raames väljaspool asulat läbiviidavas sõidutunnis rakendatakse Teooriaõppes omandatud teadmisi pärisuunas ja vastassuunas möödasõidu, möödumise ja võimalusel ka ümberpõike kohta – ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu hindamine, käitumine möödasõitja ja möödasõidetava rollis, ohu ilmnemisel möödasõidu katkestamine jms. Aine raames viiakse läbi sõidutund teelõigul, kus möödasõidu, möödumise ja ümberpõike õpetamisega teisi liiklejaid oluliselt ei häirita. Tavaliikluses on õppesõidukiga keeruline leida võimalust möödasõidu õpetamiseks – pole sõidukeid, kellest mööda sõita. Seepärast viiakse sõidutund läbi 2-3 õppesõidukiga. Jäädes sõitma 10-20 km/h väiksema sõidukiirusega kui on suurim lubatud sõidukiirus ja/või oludele vastav sõidukiirus konkreetsel teelõigul, saab kordamööda pakkuda üksteisele võimalust mööda sõita. Kui koolil on ainult üks õppesõiduk, siis teiseks sõidukiks võib olla ka mõni muu, õppesõidukiks mitte kohandatud harjutuse läbiviimist abistav sõiduk, kuid oma sõidutunni juhib iga õpilane õppesõidukiga. Sõidutunni käigus juhib iga õpilane vähemalt ühe sõidutunni. Sellel ajal kui üks õpilastest sõidab,

	jälgivad teised tema sõitu. Reflekteeritakse nähtu ja kogetu üle – kas möödasõit oli ohutu, kuidas minul läks võrreldes teistega, mis läks hästi, mida võiks teha teist moodi, kas pikivahe enne ja pärast möödasõitu oli piisav, kas manööver tehti õigesti jms. Sõidutundi juhivad õpetaja suunavate küsimustega, kasutades nn arengutreeningu meetodit. Sõiduõpe on võimalik läbida selleks kohandatud simulaatoril.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks ning väljaspool asulat peatumiseks ja parkimiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutust oma õppimise eest. Lua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, möödasõidu, möödumise, ümberpõike, peatumise ja parkimisega väljaspool asulat seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ● Oskab hinnata ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu; ● Mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver; ● Oskab ohutult mööda sõita nii päri- kui ka vastassuuna vööndi Kaudu; ● Oskab käituda möödasõidetava rollis; ● Oskab peatuda ja parkida väljaspool asulat; ● Omab realistlikku arusaama isiklikest, möödasõidu, möödumise, ümberpõike, peatumise ja parkimisega väljaspool asulat seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Iseseisva töö sisu	Määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis

S 3.2.	Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppesse.
Maht	Vähemalt 4 kohustuslikku sõidutundi. Kohustuslike sõidutundide jaotus mooduli raames määratakse koolitaja õppekavas. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalses õppekavas.
Kohustuslike sõidutundide arv	1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud eelnev sõiduõpe õppekava alusel.
Aine lühikirjeldus	Õpilane planeerib sõidu punktist A punkti B ja sõidab sihtpunkti plaani kohaselt. Sõitu planeerides kasutatakse navigeerimisseadet ja/või kaarti. Planeeritud teekonnal sõites on oluline pöörata tähelepanu sõiduraja valikule riski vältimise eesmärgil ja harjutada sõitu juhatusmärkide järgi. Soovitav kasutada selle teema läbimisel rühmaõpet. Iga õpilane peab juhtima ühe sõidutunni.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust. Lua eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõiduga seonduvat planeerida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ● oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu planeerida ja koostatud plaani järgi sõita; ● mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust

	ja säästlikkust; <ul style="list-style-type: none"> • on rohkem motiveeritud sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima. • sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine;
Iseseisva töö sisu	Määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis

S 3.3.	Keskkonda säästev sõiduki juhtimine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppesse.
Maht	Vähemalt 4 kohustuslikku sõidutundi. Kohustuslike sõidutundide jaotus määratakse koolitaja õppekavas. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalses õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud eelnev sõiduõpe õppekava alusel.
Kohustuslike sõidutundide arv	1 sõidutund.
Aine lühikirjeldus	Autojuhi peamised võimalused sõites keskkonda säästa on: teha Tähelepanekuid piisavalt kaugelt, hoida piisavat piki- ja külgevahet , planeerida sõitu eesmärgiga võimaluse korral mitte seisma jääda, kasutada antud olukorras võimalikult kõrget käiku, kiirendada reipalt. Rõhutatakse, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis. Sõidu ajal mõõdetakse keskmist ja hetkelist kütuse kulu.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused keskkonda säästva sõiduviisi kujunemiseks. Lua eeldused Realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, säästliku sõiduviisiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Toetada plaani koostamist tegevuste kohta, mida harjutada esmase juhiloa omamise ajal, süvendamiseks oskusi sõita keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab juhtida sõidukit keskkonda säästvalt; • mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis, milles ei ole midagi keerulist; • on rohkem motiveeritud juhtima sõidukit keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt; • omab realistlikku arusaama isiklikest, säästliku sõiduviisiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • on teinud plaani, mida harjutada esmase juhiloa omamise ajal, süvendamiseks oskusi sõita keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Iseseisva töö sisu	Määratakse koolitaja õppekavas

2. JUHI ESMAÕPPE PIMEDA AJA KOOLITUSE AINEKAARDID

2.1. Teooriaõpe

PT	Pimeda ajal sõiduki juhtimine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava teooriaõppe juhi esmaõppe pimeda aja koolitusse.
Koolituse maht	1 kohustuslik tund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõpe. Kui algastme koolitus läbiti ajal, mil pole pimeda aega, siis tuleb pimeda aja koolitus läbida esimesel võimalusel peale esmaõppe algaste läbimist ning enne lõppastme koolituse algust.
Aine lühikirjeldus	Pimeda ajal sõites tuleb osata valida sõidukiirus, mis võimaldab sõiduki peatada nähtavuse piires. Omandatakse tulede kasutamise seotud reeglid. Näidatakse nähtavust erinevate tuledega vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites; millised on juhi võimalused erineva sõidukiiruse puhul ohu märkamisel tegutseda; kuidas muuta teel seisev sõiduk ja sõiduki ümber toimetavad inimesed teistele liiklejatele nähtavaks.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused tulede õigeks kasutamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ja mõistmaks pimeda ajal sõitmisega seonduvaid ohte ning kuidas juht saab neid ohte oma käitumisega vältida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab, kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites, peatudes ja parkides ning hädapeatuse korral; • mõistab, et pimeda ajal on nähtavus palju halvem kui valge ajal vaatamata tulede õigele kasutamisele ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega; • omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahega.
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga, Liiklusseadusega. Liiklustestide lahendamine
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjal. Liiklusseadus. Liiklustestide töövihik.

2.2. Sõiduõpe

PS	Pimeda ajal sõiduki juhtimine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava sõiduõppe juhi esmaõppe pimeda aja koolitusse.
Koolituse maht	Vähemalt 1 kohustuslikku sõidutundi.
Kohustuslike sõidutundide arv	1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõpe. Kui algastme koolitus läbiti ajal, mil pole pimeda aega, siis tuleb pimeda aja koolitus läbida esimesel võimalusel peale esmaõppe algaste läbimist ning enne lõppastme koolituse algust.
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi teeliikluseks suletud alal või õppesõiduväljakul. Õppesõidu läbiviimise koht peab olema valgustamata ja piisava pikkusega minimaalselt 250 meetrit. Harjutatakse teooriaõppes "Pimeda ajal sõiduki juhtimine" õpitut – tulede õiget kasutamist, oludele vastava

	sõidukiiruse valikut, tähelepanu suunamist jms. Sõiduõpe on võimalik läbida selleks kohandatud simulaatoril.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused pimedal sõiduki juhtimiseks vajalike oskuste kujunemiseks ja pimedal sõiduki juhtimisega seotud ohtude mõistmiseks. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, pimedal sõiduki juhtimisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit pimedal ajal oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgsuuna.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab tulede õige kasutamisega parandada juhi nähtavust ja oma sõiduki teistele paremini märgatavaks teha; • mõistab oludele vastava sõidukiiruse valiku vajadust; • teab pimedal ajal sõiduki juhtimisega seotud ohte; • oskab oma käitumisega vähendada pimedal ajal sõiduki juhtimisega seotud riske; • teab isiklike, pimedal ajal sõiduki juhtimisega seotud, tugevaid ja nõrku külgi; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega pimedal ajal ning oskab oma käitumises nendega arvestada.
Iseseisva töö sisu	Määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis

3. JUHI ESMAÕPPE LÕPPASTE AINEKAARDID

3.1 Teoriaõpe

RT	Peatamisteedekonna pikkust mõjutavad tegurid
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava teooriaõppe juhi esmaõppe lõppastmesse
Koolituse maht	2 kohustuslikku tundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõpe
Aine lühikirjeldus	Et juht oleks võimeline valida oludele vastava sõidukiiruse ja teaks, kui palju tuleb sõites enda ümber ruumi hoida, peab ta teadma, kui kiiresti on võimalik sõiduk peatada. Peatamisteedekonna pikkus sõltub sõiduki sõidukiirusest ja tehnilisest seisundist, juhi oskusest pidurdada, reageerimiskiirusest, teoludest jms. Näidatakse, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt peatamisteedekonna pikkust.
Aine üldeesmärgid	Näitlikustada juhi võimalusi sõiduk peatada erinevatelt sõidukiirustelt. Luua eeldused mõistmaks, et sõidukit ei saa hetkega seisma ja seepärast tuleb sõites enda ümber hoida piisavalt ruumi; kui ruumi on vähe, tuleb vähendada sõidukiirust.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <p>teab, kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada; mõistab, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõiduk peatada;</p>

	omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahega.
Iseseisva töö sisu	Tööõppejõu poolt koostatud õppematerjaliga
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjal.

3.2 Sõiduõpe

RS	Algastme libedaraja riskivältimise harjutused
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme juhi esmaõppe lõppastmesse
Koolituse maht	Vähemalt 1 kohustuslik sõidutund.
Kohustuslike sõidutundide arv	1 tund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud kõik 1., 2. ja 3. mooduli sõidutunnid. Viiakse läbi vahetult peale teemat RT „ Peatamistekonna pikkust mõjutavad tegurid “ läbimist.
Aine lühikirjeldus	Oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgvahe valikuks peab õpilane teadma, kui kiiresti on ta võimeline sõiduki peatama. Koolituse käigus näitlikustatakse pidurdustekonna sõltuvust teekatte iseärasuskiirusest. Sõidutunnis harjutatakse äkkpidurdamist erinevalt sõidukiirusest erineval teekattel. Harjutused viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused äkkpidurdamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Luua eeldused realistlikku arusaama kujunemiseks isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit oludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgvahega.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab sooritada äkkpidurduse; • mõistab, et väiksemgi sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõiduki peatada; • omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki peatamisega, ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning ohutu piki- ja külgvahega.
Iseseisva töö sisu	Määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis

4. LÕPPASTME KOOLITUSE AINEKAARDID

4.1. Teooriaõpe

LT 1	Säästliku ja keskkonnasõbraliku ning teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine. Käitumine libedates teeludes.
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse teooriaõppesse.
Lõppastme koolituse teooriaõppe maht	4 kohustuslikku tundi.

Aine maht	3 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud algastme koolitus. Läbitud Pimedaja sõiduki juhtimise koolitus.
Aine lühikirjeldus	<p>Liiklusõnnetuste peamised põhjused on:</p> <ul style="list-style-type: none"> tähelepanuga seonduv – juht sai liiga vähe/liiga palju/liiga keerukat informatsiooni liiklussituatsiooni kohta; juhi psühho-füsioloogiline seisund ei vastanud nõuetele; juhi emotsionaalne seisund ei olnud hea, mistõttu ta käitus soovitud erinevalt; juht ei mõistnud olemasoleva informatsiooni tähtsust; tal oli vale ettekujutus oma vilumusest/oskusest sõiduki juhtida; juhil puudusid teadmised kuidas konkreetses olukorras käituda, puudus automatiseerunud käitumismuster niisuguses olukorras toimetulekuks või olid välja kujunenud ohtlikud käitumismustrid; ta ei ole teadlik oma käitumise tagajärgedest, ta ei mõista seost oma käitumise ja liikluses toimuva vahel; sõidu motiivid suurendavad riskantset käitumist; hoiakud ohutu ja säästliku liiklemise suhtes suurendavad riskantset käitumist. <p>Aine raames arutletakse kuidas ülalnimetatud põhjustest tingitud õnnetusi ära hoida.</p>
Aine üldeesmärgid	Luaa õpikeskkond, kus kujuneb või süveneb arusaam säästliku, ohutu ja teiste liiklejatega arvestava sõiduviisi eelistest. Luuakse eeldused enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavatest riskidest teadlikuks saamiseks ja oskuste kujunemisele nendega oma käitumises arvestada.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> teab ohte suurendavaid tegureid liikluses; mõistab säästliku, ohutu ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi eeliseid; teab millest sõltub tee ja ratta vaheline haardumine; tajub ja teab enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavaid nõrku külgi, ning oskab oma käitumises nendega arvestada; on rohkem motiveeritud sõitma säästlikult, ohutult ja teiste liiklejatega arvestavalt.
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjal

LT 2	Libedasõidu riskivältimise praktikum
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse teooriaõppesse.
Lõppastme koolituse	4 kohustuslikku tundi.

teooriaõppe maht	
Aine maht	1 tund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud esmaõppe algaste koolitus. Läbitud Pimedaja sõiduki juhtimine koolitus.
Aine lühikirjeldus	Et juht oleks võimeline valida oludele vastava sõidukiiruse ja teaks, kui palju tuleb sõites enda ümber ruumi hoida, peab teadma, millised on juhi võimalused äkkolukorras käituda (sõiduk seisma jätta, takistusest ümber põigata, juhitavus taastada). Praktikum käigus näitlikustatakse, et juhi võimalused äkkolukorras tegutseda sõltuvad sõiduki sõidukiirusest ja tehnilisest seisundist, juhi oskusest pidurdada, reageerimiskiirusest, teoludest jms. Praktikum viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul turvahallis ja/või selleks kohandatud simulaatoril. Praktikum viiakse läbi soovitatavalt rühmaõppena. Rühma maksimumsuurus on 12 õpilast.
Aine üldeesmärgid	<p>Luu eeldused arusaamise kujunemiseks, et lihtsam juhtida ohutult ja teiste liiklejatega arvestavalt kui võtta midagi ette äkkolukorras ohutuse taastamiseks. Näidata, et</p> <ul style="list-style-type: none"> • blokeeritud rattaga auto ei ole juhitav; • peatamisteede pikkus sõltub sõidukiirusest ja teekatete iseärasustest; • sõidukit ei saa hetkega seisma jätta ja seepärast tuleb sõites enda ümber hoida piisavalt ruumi; • kui ruumi on vähe, tuleb vähendada kiirust; • juhi võimalused tegutseda äkkolukorras on vähesed.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada; • mõistab, et väiksema sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõiduk peatada; • mõistab, et libedal teel on pidurdusteede pikkus palju pikem kui kuival asfaldil; • mõistab, et sõltuvalt ilmaoludest ja teekatete erinevusest on pidurdusteede pikkus erinev; • omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgahega.
Iseseisva töö sisu	Töö õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga
Kohustuslik kirjandus	Õppejõu poolt koostatud õppematerjaliga

4.2. Sõiduõpe

LS 1	Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi Sündamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse sõiduõppesse.
Lõppastme koolituse sõiduõppe maht	Vähemalt 3 sõidutundi.
Kohustuslike	2 sõidutundi.

sõidutundide arv	
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud algastme koolitus. Läbitud pimedaja sõiduki juhtimine Koolitus.
Aine lühikirjeldus	Õpilane ja õpetaja otsivad koostöös võimalusi süvendada keskkonda säästvat, riske vältivat ja teisi liiklejaid arvestavat sõiduviisi. Aine koosneb sõidu hindamise, tagasiside ning keskkonda säästva, riskevältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamise etapist. Sõiduõppes mõõdetakse keskmist kütuse kulu, sõiduks kulunud aega ja keskmist kiirust. Kui õpilasel on võimalus ja soov, siis sõidutund viiakse läbi õpilase autoga ja oma vastutusel. Kui õpilase autol ei ole seadmeid, mille abil mõõta keskmist kütuse kulu, sõiduks kulunud aega ja keskmist kiirust, viiakse sõidutund läbi autokooli autoga
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvenemiseks ja realistlikku arusaamise kujunemiseks isiklikest, sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumustest.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumustest; • on rohkem motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Iseseisva töö sisu	Määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis

LS 2	Libedaraja riskivältimise harjutused
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava lõppastme koolituse sõiduõppesse.
Lõppastme koolituse sõiduõppe maht	Vähemalt 3 sõidutundi. Vajadusel sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalses õppekavas.
Kohustuslike sõidutundide arv	1 sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud algastme koolitus. Läbitud pimedaja sõiduki juhtimine koolitus.
Aine lühikirjeldus	Sõidutunnid viiakse läbi libedasõidu õppeväljakul vahetult peale lõppastme koolituse teooriaõppe „ Libedasõidu riskivältimise praktikum “ läbimist. <p>Analüüsitakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • peatamistekonna sõltuvust sõidukiirusest, juhi oskustest, sõiduki iseärasustest, pidurdamise viisist, teekatteiseärasustest jms; • mida tuleb arvestada oludele vastava sõidukiiruse valikul; • kui suurt piki- ja külgevahet tuleb hoida. <p>Harjutatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • äkkpidurdamist; • takistusest ümber põikamist.

Aine üldeesmärgid	<p>Luaa eeldused:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● oma võimete/oskuste ja toimetuleku võimaluste hindamiseks äkkolukorras käitumiseks; ● mõistmaks, et juhi võimalused äkkolukorras midagi ette võtta ohutuse taastamiseks on piiratud; ● motivatsiooni suurenemiseks juhtida sõidukit keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● omab realistlikku arusaama isiklikest, äkkolukorras toimetulekuks vajalikest oskustest ja võimalustest; ● oskab äkkpidurdada; ● teab, kuidas kasutada takistusest ümberpõikamiseks vajalikke tehnikaid; ● mõistab, et juhi võimalused äkkolukorras midagi ette võtta ohutuse taastamiseks on piiratud; ● on rohkem motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.
Iseseisva töö sisu	Määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis